

Fanny Lewald.

Født i Königsberg 1811, død i Berlin 1889.

(Efter hendes Selvskildring).

For nylig læste man i Bladene, at den tyske Forfatterinde, Fanny Lewald Stahr, var afgaaet ved Døden. Maaske dette Navn for mange af den yngre Slægt er ukjendt; adskillige af de ældre ville mindes at have læst hendes Bøger med Glæde, saa for dem vil det sikkert ikke være uden Interesse at opfriske Mindet om hende. Og hvad de unge Kvinder angaar, da fortjener Fanny Lewald at være kjendt af dem som en af Kvindesagens ivrige Forkæmpere, kjendt som en af dem, de skyldte, at deres Ungdomsliv levede under gunstigere Vilkaar, end der blev hende til Del. Dette maa nu ingenlunde forstaas, som om Fanny Lewald havde et daarligt Hjem og ukjærlige Forældre. Nej, det, hun led under, var Tidens almindelige Opfattelse af Kvindens Stilling. Hjemmet var godt nok, der fandtes netop den faste Sammenslutning og den inderlige Kjærlighed, som ofte i særlig Grad udmærker det jødiske Familieliv; Forældrene var nemlig Jøder, Faderen var en dygtig Forretningsmand og en særdeles udpræget Personlighed, klar og logisk; Datteren har i denne Henseende arvet meget af ham. Moderen var mindre udviklet og havde, som de fleste Kvinder paa den Tid, ikke lært synderlig. Hun var imidlertid en kjærlig og omhyggelig Moder for sine mange Børn, hvoraf Fanny var den ældste. Da Fanny var Barn, beundrede hun i høj Grad sin unge, smukke Moder; først senere føltes Savnet af en dybere Forstaaelse imellem dem.

I Skolen hørte Fanny til, hvad hun selv kalder „Paradehestene“; hun lærte usædvanlig hurtig og let og følte en levende Glæde derved. Derfor var det hende en stor Sorg, da hun i Fjortenaars Alderen hørte op at gaa i Skole og hjemme skulde beskæftige sig med Haandarbejde, huslig Gjerning og Musik, som hun ikke havde Anlæg for, men hvorpaa hun ikke desto mindre efter Skik og Brug mange Aar igjennem maatte ofre Tid og Kræfter, der kunde have været langt bedre anvendte.

En Sorg, hun havde i sin tidlige Ungdom, viser, hvor megen Fortræd Pjankereri gjør i Verden. En ung Theolog, Leo-